

600 Kr., medens de efter det hæværende Forslag kunne sættes til 500 Kr., paa disse spares der altsaa 11,500 Kr. Dernæst er der i Ministeriets Forslag forudsat, at der skal oprettes 226 ny Embeder i samtlige disse Amtter, medens vort Forslag kun forlanger 143 — der spares altsaa 83 Embeder — og de ere anslaaede til 600 Kr. i Ministeriets Forslag, det giver altsaa en Sum af 49,800 Kr., som bespares for Kommunerne. Endelig spares der paa de 143 Embeder 100 Kr. pr. Stykke, idet vi kun ansætte dem til 500 Kr.; medens Ministeriet anslaar dem til 600 Kr., og de 500 Kr. ere endda, som sagt, højt ansatte, da disse Embeder for en stor Del kunne erstattes ved Forskoler. Herved spares der altsaa 14,300 Kr. Vi naa saaledes tilsammen en Besparelse for de 5 Amtter a 74,100 Kr. Vil man nu udbjævne denne Besparelse ud over de 942 bestaaende Embeder, vil man komme til en Gennemsnitslønning af 638 Kr. for hvert Embede, altsaa mere end det, Lovforslaget forlanger, saa jeg kan ikke se, at man paa nogen Maade i disse Amtter gaar Kommunerne for nær. Og under alle Omstændigheder kan det slet ikke siges, at Udvalget ikke har behandlet disse Spørgsmaal, tværtimod, vi have behandlet dem, og det er fremsført i Betænkningen, hvorledes vi have sat Borneantallet op, netop for at det skal blive Kommunerne muligt at gennemføre Loven uden at faa væsentlig ny Bygder. Nu kan det ærede Medlem maasse sige: Det er altsammen Gennemsnitsstal, men der kan godt være enkelte Kommuner, som kunne blive meget uheldigere stillede og derfor kunne komme til at faa ny Udgifter. Men saa beder jeg det ærede Medlem huffe, at vi have 100,000 Kr., som skulle uddeles netop til disse svage Kommuner, som ville blive særligt bebyrdede, og derved tror jeg, det vil blive muligt at gennemføre Loven uden i Virkeligheden at komme til at træde Kommunerne for nær. Saa siger det ærede Medlem maasse: Ja, men Nybygninger kunne komme til. Sa vel, det kan der, men ogsaa der har Udvalget haft sin Opmærksomhed henvendt paa at begunstige Kommunerne, idet det er lykkedes at gennemføre med Billigelse af den højtærede Minister og med Enighed ogsaa fra det andet Tings Side et Forslag om, at 100,000 Kr.

skulle af Statskassen anvendes til Hjælp for saadanne Byggeforetagender i Kommunerne, saaledes at Statskassen udbetalte Halvdelen af Forrentningen og Afdragene af Byggeskæbnene. Men vil man nu sammenligne den økonomiske Stilling for disse 5 ydste Amtter med den økonomiske Stilling f. Eks. for de sjællandske Amtter, saa kommer man ganske vist til det Resultat, at her paa Sjælland kan det i flere Kommuner føre til Besparelser og til, at de kunne putte Penge i Lommen, og det kunne de, fordi de i en lang Række af Aar have lønnet deres Lærere bedre og stadig lønnet dem bedre. I disse ydste Amtter derimod, hvor Lærernes Lønninger ere meget smaa, kunne de ganske vist ikke direkte faa Penge at stikke i Lommen, men deres Fordel bliver den, at de faa deres Skolevæsen væsentlig forbedret, uden at de komme af med forøgede Udgifter til Skolevæsenet. Saaledes er i Virkeligheden i Hovedtrækkene den økonomiske Stilling for Kommunerne, og den skal nok blive staaende, selv om det ærede Medlem ved Beregninger med enkelte Aars Kapitelstatist eller paa anden Maade maasse kan komme til et andet Resultat. Det er ogsaa netop det, som for mig har gjort, at jeg har kunnet arbejde med Velvilje paa Skolelovsforslaget, fordi jeg har set, at Kommunerne herved i Virkeligheden naaede at faa deres Skolevæsen forbedret samtidig med, at man ogsaa forbedrede Lærernes Vilkaar. Skulde vi alene have en Lønningslov uden nogen som helst Forbedring af Skolevæsenet her i Landet, vilde jeg, som jeg i Fjor har sagt, ikke sætte saa megen Pris paa at faa en saadan Lov, fordi jeg har den Overbevisning, at Lærerne blive nok hjulpede, om ikke paa anden Maade, saa paa Finansloven, dette fordrer efter min Mening ikke nogen særlig Lov. Men netop fordi Skolevæsenet her igennem bliver virkelig forbedret, saa det bliver muligt for Kommunerne at faa et bedre Skolevæsen uden at faa deres Bygder forøgede, har jeg sat Pris paa at faa Lovforslaget gennemført. — Jeg finder ingen Anledning til i øvrigt at komme ind paa Lovforslaget her ved 3dje Behandling. Jeg anbefaler det selvfølgelig til Vedtagelse her i Tinget med Haab om, at det maa lykkes at faa noget ud af Lovforslaget paa dets videre Gang.